

Európai üzleti információs hálózatok

Ian Thomson

Bevezetés

Az Európai Bizottság folyóiratának, az *Info Business* 1991 márciusi számának címlapján egy pókhálót lehetett látni a következő felirattal: „EIC együttműködés: a hálózat szálait szöve”. Valóban, egy információs hálózat két kulcsfontosságú jellemzője, hogy a hálózat minden tagja között kommunikáció folyik, s nem csak egyetlen központon keresztül, hogy a kommunikáció kétirányú folyamat, és a partnerek közös céljainak előrevitelét segíti.

Ez az írás a meglévő és a tervezett európai üzleti információs hálózatokat vizsgálja, azokkal kezdve, amelyeket az Európai Bizottság alapított, pl. BC-Net, Európai Üzleti Együttműködési Központ (Business Co-operation Centre) és különösen az Európai Információs Központok (Euro Info Centres). Ezután a cikk más hálózatok vizsgálatával folytatódik, közöttük a jelenlegi tervvel, hogy az „Eurocities” kezdeményezés jegyében egy *Európai Üzleti Könyvtári és Információs Hálózatot* (European Business Library and Information Network) hoznak létre, illetve az információs vállalkozók EIRENE (European Information Researchers Network) nevű kiskereskedelmi hálózatával.

Miért van szükség az európai üzleti információs hálózatokra?

Az európai üzleti információ fogalma igen tág határok közötti területeket fed le. Beletartozik a

vállalati információ, a piaci, az ipari, a termékekről, ügynökökről, kereskedőkről és hasonlókról szóló információ, az a nemzeti és európai szabályzatrendszer, amely az országok közötti kereskedelem kereteit adja, valamint a helyi gazdasági és szociális adatok is. Különlegesen jól felszerelt információs szolgáltatásnak kellene lennie annak, amely kizárólag saját forrásaira támaszkodva ki tudná elégíteni mindezeket az igényeket.

Az egységes európai piac megteremtése felé tett lépések, valamint az Európán belüli kereskedelmi és egyéb üzleti kapcsolatok támogatása arra szorította rá az információs szakembereket, hogy európai léptékben gondolkodjanak.

Politikai szempontból az Európai Közösség (EK) erőteljesen támogatja a nemzeti határokat átszelő hálózatok kialakítását - elsősorban gyakorlati célokra - de azért is, mert e hálózatok összekötik az európai országokat, megalapozva ezzel az európai integráció felé mutató fejlődést. Az „egymás kiegészítése”, a „gazdasági és szociális kohézió” és hasonlóknak mellé a „hálózatépítés” is gyorsan felzárkózik majd az EK terminológia fontos kulcsszavai közé.

A kollégákhoz vagy szolgáltatásokhoz fűződő, az országhatárokat átszelő kapcsolatok kedvezőek a költség-hatékonyság szempontjából is, és a jelentős hagyományokra visszatekintő, országok közötti együttműködési hálózatok természetes kiterjesztését jelentik. Napi munkánkban gyakran élünk a személyes kapcsolatok kínálta, vagy a nemzetközi hálózatok adta lehetőségekkel. Ma, az európai üzleti információs hálózatokban a szakemberek közötti együttműködés régi elvét láthatjuk egy formálisabb, nemzetek fölötti szinten megvalósulni.

Európai Információs Központok (Euro Info Centres. EIC)

Kétségtelenül az EIC Központok a jelenlegi európai üzleti információs hálózatok legfontosabb példái. 1987-ben az Európai Bizottság elhatároz-

ta, hogy a tagállamok üzleti jellegű szervezetekben működő információs központjainak olyan hálózatát hozza létre, amely segítségére lenne a kis- és középméretű vállalatoknak abban, hogy az egységes európai piac lehetőségeit megismerjék, és ezeket kihasználhassák. A EIC-k létrehozásának háttérével az *European Access* korábbi cikkek foglalkoznak (lásd például No.2. April 1989, p.40. és No.4. August 1989, p.43.)

Az EIC Központokat környezetük arra ösztönzi, hogy a passzív kérdés-felelet műveletek helyett aktívabb információs és tanácsadói magatartást alakítsanak ki. A jelenlegi cikkben azonban az EIC-k tevékenységének azon elemeit vizsgáljuk, amelyek kimondottan a hálózatban való működéshez kapcsolódnak.

A Bizottság DG XXIII-as főigazgatósága, az a brüsszeli részleg, amely az EIC-kért felelős. A Bizottság igen aktívan vesz részt nap mint nap a központok munkájában. Brüsszelben készítik el az egész hálózat negyedévi és éves munkájáról szóló jelentéseket, és most fejlesztene ki szigorúbb értékelési eljárásokat. Rendszeresen tartanak Brüsszelben továbbképzéseket, amelyek összehozzák valamennyi Központ személyzetét. 1990-ben az EIC-k Nizzában megtartották első éves összejövetelüket. A másodikra Berlinben került sor 1991-ben, s a harmadikat Madeirán fogják tartani 1992-ben. Ezen események révén a hálózat tagjainak lehetőségük nyílik arra, hogy kapcsolatokat építsenek ki és élénkítsék az együttműködést.

Talán csak az EIC Központokra jellemző, hogy az egyes központok között mindennapos a kommunikáció. Nyilvánvaló, hogy az EIC-hez érkező kérdéseket nem lehet kivétel nélkül a „kéz-nél lévő” helyi információforrások alapján megválaszolni. Felbecsülhetetlen értékű a központok azon képessége, hogy egy hálózatnak tehetnek fel kérdéseket és máshol is - akár az országhatáron kívül - kereshetnek segítséget. Arra is felhasználható a hálózat, hogy egy ország vállalatai egy másik országban kereshessenek maguknak partnert a különféle közös vállalkozásokhoz.

Jelenleg számos alhálózat kiépítése folyik (például az Atlanti-térség EIC-inek alhálózata) a különböző együttműködést igénylő feladatok el látásához. A DG XXIII vizsgálja az EIC-k közötti fejlettebb távközlési rendszereket, beleértve a BC-Net partnereket (lásd később), és az EIC koncepció széles körű marketing kampányára készül.

Nem szabad azonban túlzottan felnagyítanunk a hálózat előnyeit. Egyes központoknak nem tetszik sem a javasolt új távközlési rendszer, sem a közösség egészére kiterjedő marketing program, amely mindenféle forrásgondokat idézhet elő. Azt sem lehet letagadni, hogy a hálózatnak feltett kérdésekre a válasz időnként lutrinak bizonyul. Ezen túlmenően a nyelvi, szemantikai és kulturális eltérések is mind-mind gondok forrásai lehetnek, és bizonyos, hogy a központoknak el kell kerülniük azt, hogy a hálózat lehetőségeitől elbúvólva megfélemedzenek az üzleti információs szolgáltatások olyan kiegészítő eleméről, amilyen pl. a megfelelő házi információforrások kiépítése.

Egyéb EK üzleti információs hálózatok az Európai Közösségben

Míg az EIC-k alkotják az EK-ból eredő európai üzleti információs hálózat gerincét, fontos szerepe van a BCC-nek, a BCNet-nek és az EBN-nek is.

Üzleti Együttműködési Központ (*Business Co-operation Centre - BCC*)

A BCC-t a Bizottság DG XXIII-as főigazgatósága hozta létre annak érdekében, hogy a kis- és középméretű vállalkozásokat támogassa az EK tagállamokban és a többi olyan országban, amelyek üzleti partnereket keresnek. A BCC lényegében a nem bizalmas jellegű üzleti lehetőségekkel foglalkozik, és a szaktudósítók hálózatával működik.

Üzleti Együttműködési Hálózat (*Business Co-operation Network - BC-Net*)

A BC-Net a DG XIII egy másik kezdeményezése az üzleti együttműködés bátorítására. Ez egy számítógépesített „házasságközvetítő” rendszer, amely mintegy 600 üzleti tanácsadót kapcsol össze a Közösségben mind a magán, mind az állami szférából - beleértve néhány üzleti könyvtárat is Nagy Britanniából. Ebben az évben

tovább terjeszkedik a rendszer az EFTA országokra, valamint Kelet- és Közép-Európa felé.

Általában a vállalatok keresnek meg egy BC-Net tanácsadót, aki azután bevisz a rendszerbe egy bizalmas együttműködési ajánlatot vagy kérelmet egy előre rögzített együttműködési profilon keresztül. A szolgáltatás arra használható, hogy közös vállalkozáshoz, alvállalkozáshoz, import és export megállapodásokhoz stb. partnert keressenek. A BC-Net több, mint 30,000 együttműködési profilt dolgozott fel 1988-as alapítása óta.

Európai Üzleti és Innovációs Központok Hálózata (European Business and Innovation Centre Network - EBN)

Az EBN elősegíti az Üzleti Innovációs Központok (Business Innovation Centres - BIC) között a szakmai információ- és tapasztalatcserét az EK országai között. A BIC-ek az ipari területeken működnek, és szakmailag olyan szervezetek irányítják őket, amelyek az új üzletek kialakításához vezető vállalkozókat és innovatív üzleti lehetőségeket támogatják.

Európai Üzleti Könyvtár és Információs Hálózat (European Business Library and Information Network - EBLIN)

Az EBLIN létrehozására vonatkozó javaslat egyike azoknak az ötleteknek, amelyek az „Eurocities” hálózatban felmerültek. *Eurocities* a neve annak a hálózatnak, amely az EK néhány fontosabb nagyvárosát kapcsolja össze az ötletek és források megosztása érdekében, és azért, hogy egységesen léphessenek fel közös érdekeik érvényesítésére. Az alapító tagok: Birmingham, Rotterdam, Barcelona, Frankfurt, Lyon és Milánó. Mára már mintegy harminc EK-beli város tagja az Eurocities-nek, de vannak tagjai Svájcban, Lengyelországból, a Cseh- és Szlovák Köztársaságból és Magyarországról is.

Az EBLIN kezdeményezés, amelynek ötlete a birminghami könyvtári szolgáltatásokból fakadt, a hálózathoz tartozó közművelődési könyvtárak üzleti információs szolgáltatásait fogja össze. El-

méletben egy kérdező valamelyik városban hozzáférhet mindahhoz az információhoz, szakértelemhez és forráshoz, amely a hálózat bármely másik városában megvan. A kezdeményezés az a nagyvárosi közkönyvtárakban felmerülő igény hívta életre, amelynek kielégítésére nemzetek felletti kapcsolatok kiépítésére törekedtek annak érdekében, hogy biztosítsák azokat az Európa-szerte keletkező információkat, amelyekre üzletfeleiknek az egységes piacon szükségük lesz.

1991 áprilisában született meg az a döntés, amellyel az EBLIN létrejött. A megállapodást Birmingham, Rotterdam, Lyon, Lipcse, Glasgow, Cardiff, Leeds és Sheffield írták alá. Minden bizonnyal más városok is csatlakoznak, amikor eljön ennek az ideje. Jelenleg a teljes hálózat kiépítéséhez szükséges anyagi alapokat igyekeznek megteremteni. A kezdeti szakaszban az EBLIN a következőket szeretné elérni:

- létrehozni azon források jegyzékét vagy adatbankját, amelyeket a tagkönyvtárak megoszthatnának,
- a tagkönyvtárak személyzete számára közös képzési és fejlődési lehetőségeket biztosítani,
- a tagkönyvtárak között olyan szakmai kapcsolatok kialakításának lehetőségeit megkeresni, illetve olyan kapcsolatokat kialakítani, amelyek az információcserét elősegítenék.

Európai Információs Kutatók Hálózata (European Information Researchers Network - EIRENE)

Az EIRENE-t 1990 áprilisában indították el Nagy Britannia két információs ügynökségének, a First Contact-nek és a Vital Information-nek a közös vállalkozásaként. A hálózat célja az európai információs vállalkozók közötti kapcsolatteremtés elősegítése, és ennek révén az információhoz való hozzáférés megkönnyítése, és az információs vállalkozói tevékenység fejlesztésének támogatása. Jelenleg tizenhárom ország képviselteti magát kb. ötven taggal. A tájékoztatási vállalkozók lényegében olyan egyének vagy szervezetek, amelyek kereskedelmi alapokon végzik az információs szolgáltatásokat.

Az EIRENE évente kétszer Contact címmel hírlevelet, és tagjairól jegyzéket jelentet meg, amelyek a tagok számára ingyenesek, a nem-tagok pedig megvásárolhatják azokat. A Nemzetközi Online Információs Találkozóval (Internatio-

nal Online Information Meeting) egyidejűleg minden évben, Londonban tartanak összejövetelt.

Nemrégiben az EIRENE elhatározta, hogy szervezetét közös vállalkozásból szövetséggé alakítja át, annak érdekében, hogy ösztönözze a tagok részvételét, és magasabb színvonalú profilt alakítson ki. Az EIRENE nem csak üzleti információs vállalkozókkal foglalkozik, bár valószínű, hogy tagjainak többsége az üzleti információs szakemberek közül kerül ki.

Európai kamara-hálózat (Chambernet Europe)

A Chambernet Europe egy újabb potenciális üzleti információs hálózat. A Brit Kereskedelmi Kamarák Szövetsége (Association of British Chambers of Commerce) 1991 folyamán hozta nyilvánosságra, hogy országos elektronikus információs hálózat és adatbázis létrehozását tervezi egy tágabb program keretében, amely a tagoknak juttatott szolgáltatások fejlesztését szolgálja a brit üzleti életben. Reményeik szerint a hálózat 1992 elején kezdi meg működését. Kezdetben 70000 olyan vállalat termékeit és szolgáltatásait fedi le, amelyek Nagy Britannia negyven nagyobb Kereskedelmi Kamarájának tagjai.

A Szövetség szeretné idővel hálózatát összekapcsolni más európai országok hasonló rendszereivel egy újonnan alakított közös vállalkozás, a Chambernet Europe révén.

Az Európai Gazdasági Iskolák Könyvtárosainak Csoportja (European Business School Librarians Group)

Az Európai Gazdasági Iskolák Könyvtárosainak Csoportja, amely már jó húsz esztendeje működik, tizenhárom európai ország kb. harminc könyvtárának hálózata. A nagy-britanniai tagok közé tartozik a London Business School, a Manchester Business School és a University of Warwick Business Information Service.

Mint minden hálózatban, itt is az a legfőbb értéke a hálózati elvnek, hogy az egyik ország információs szolgáltatása egyesülhessen egy másik ország hasonló központjának szakértelmével. A Csoport minden esztendőben más országban rendez éves találkozót, és több lehetőség adódik

a munkatársak közötti informális kapcsolatok létrehozására. A hálózathoz tartozik a SCIMP vezető információs adatbázis és a tagok könyvtári állományában lévő időszak kiadványainak jegyzéke. Most éppen annak lehetőségeit vizsgálják, hogyan lehetne elektronikusan összekapcsolni a meglévő országos hálózatokat.

Üzleti Információs Hálózat (Business Information Network - BIN)

Az Üzleti Információs Hálózatot 1990-ben hozták létre. Mintegy 50 felsőoktatási és közművelődési könyvtár, továbbá információs központ tartozik hozzá. Ebben az évben a magán szektorból is felvett tagokat.

A BIN célja a brit vállalatok teljesítményének és versenyképességének fokozása az üzleti információ jobb használata révén. A tagok információs forrásait és szakértelmét közösen propagálják az üzleti használók körében annak érdekében, hogy növeljék a könyvtárakban és információs egységekben már meglévő szolgáltatások ismertségét, és hogy arra ösztönözzék az embereket, hogy az információt jobban használják ki.

Európai összefüggésben a BIN szándéka az, hogy Európa más információellátóival kapcsolatokat építsen ki.

Záró megjegyzések

A fent említett hálózatokból még nem áll össze az európai üzleti információs hálózatok átfogó jegyzéke. Például a hosszú múltra visszatekintő brit HERTIS üzleti információs szolgáltatás mostanában kezdett terjeszkedni Európa felé, kapcsolatokat létesítve más európai országok információs ügynökeivel. A felhozott példák mégis jól szemléltetik, hogy milyen sokféle hálózat alakult ki, és milyen közös és egymást kiegészítő jellemzőik vannak, és - be kell vallanunk - a párhuzamosságnak és a rivalizálásnak milyen veszélyeit hordozzák.

Várható például, hogy a szolgáltatások átfedik egymást az EIC-kben (amelyeket „fentről lefelé” szervez az EK), és az EBLIN-ben (amelyet „alulról felfelé” létesítenek a meglévő üzleti infor-

mációs szolgáltatások és közművelődési könyvtárak). Nem kétséges, hogy van tere a versengésnek is. Reméljük azonban, hogy a szakszerű-

ségé lesz a végső szó, és az érintett szervezetek között inkább együttműködés alakul ki, semmint versengés.

A kapcsolatfelvételre használható címek:

Euro Info Centers

Jean-Pierre Haber
DC XXIII
Commission of the European Communities
Rue de la Loi 200
B-1049
Brussels
Belgium
Tel: 010-32-2-235-05-38

BC-Net:

Theodoros Kallianos
DG XXIII
(a címet ld. mint fent)
Tel: 010-32-2-235-66-04

European Business Library and Information Network

Patricia Coleman Director
Central Library
Chamberlain Square
Birmingham, B3 3HQ
Tel: 021-235-4511

EIRENE:

Sue Allcock/Jill Cousins
First Contact LTD
224-232 St John Street
London, EC1V 4PH
Tel: 071-490-5519

Chambernet Europe:

Judith Graver
Thames-Chiltern Chamber of Commerce
Commerce House
2-6 Bath Road
Slough
Berks, SL1 3SB
Tel: 0753-577877

European Business School Librarians Group

Gail Thomas (Librarian)
Henley Management College
Greenlands
Henley-on-Thames
Oxfordshire, RG9 3AU
Tel: 0491-571454 Ext. 2151

Business Information Network:

Karen Blackman
Business Information Network
25 Southampton Buildings
London, WC2A 1AW
Tel: 071-323-7499

KELET-EURÓPAI ÜZLETI TÁJÉKOZTATÓ SZOLGÁLATOT szervezett a glasgow-i Egyetemi Könyvtár még 1985-ben, amikor a peresztrojka megindulásával megélenkült a nyugati üzletemberek érdeklődése az akkori Szovjetunió és európai csatlósai iránt. A szolgáltatás immár elavult neve: SEEBIS (Soviet and East European Business Information Service). Eredetileg a skóciai vállalkozóknak szánták, de azután Londonból, sőt újabban a kontinens országaiból és az USA-ból is egyre több kérdést kapnak a kapcsolatteremtési lehetőségekre, a piac és a termékek jellegére, a társadalmi és gazdasági helyzetére, a külföldi tőkebefektetés és a közös vállalkozás jogi szabályozására vonatkozóan.

(Solanus, 1992.)